

Juvan kunta

HYVINVOINTIKERTOMUS

VUOSITTAINEN RAPORTTI 2024

JUVA

Hyvinvointityön onnistuminen Juvalla

Tässä raportissa tarkastellaan Juvan kunnan ja kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa vuodelta 2024. Tarkastelunäkökulmana kohdentuu terveyden ja hyvinvoinnin ohella HYTE-kertoimiin ja kunnan asettamien hyvinvointitavoitteiden toteutumiseen. **Hyvinvointikertomuksen raportointi** on tärkeä osa kunnan hyvinvointityötä. Se auttaa seuraamaan ja arvioimaan hyvinvointisuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteutumista.

Kuntalain (410/2015) mukaan kunnan tehtävä on edistää asukkaidensa hyvinvointia. Lisäksi laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:ssä on kunnille säädetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seuraavanlaisia tehtäviä esim. kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden seuranta, raportointi ja suunnittelu sekä toimintaedellytysten ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen. Oman osuutensa tässä tarkastelussa saavat lapset, nuoret, työikäiset ja ikäihmiset.

Kunnassa hyvinvointitietoa voidaan käyttää erilaisten strategisten tavoitteiden perustana. Tavoitteiden tulee perustua paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin.

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävä on varsin laaja. Se edellyttää aktiivista, vahvaa ja hyvää poikkihallinnollista yhteistyötä kunnan eri toimialojen kesken. Terveyttä ja hyvinvointia kehitetään tavoitteellisesti aiempaa enemmän yhteistyössä seutukunnan muiden kuntien, julkisten toimijoiden, alueella toimivien järjestöjen, yhteisöjen ja yritysten sekä hyvinvointialueen yhteistoimintana. Kunnan näkökulmasta tavoitteena on vahvistaa, kannustaa ja tukea kuntalaisia edistämään sekä omaa että läheistensä hyvinvointia.

Hyvinvointikertomus valmistellaan kunnan eri toimialojen asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä. Se kokoaa yhteen kunnan strategian mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvointiin liittyvistä palveluista sekä toimii tiiviinä tietopakettina kuntalaisten hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta sekä niihin vaikuttavista tekijöistä.

Hyvinvointiryhmä johtaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön strategista suunnittelua, kehittämistä ja toimeenpanoa, asettaa hyvinvointitavoitteita ja seuraa niiden toteutumista sekä raportoi luottamishenkilöille väestön hyvinvoinnin ja terveyden kehityksestä ja palvelujärjestelmän toimivuudesta.

Kuntaan nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä vastaa kunnan hyvinvointitoiminnan suunnittelusta, kehittämisestä ja käytännön toteutuksesta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän kokoonpano vuonna 2024:

- sivistysjohtaja Velimatti Salmi, puheenjohtaja
- hallintojohtaja Antti Kinnunen, varapuheenjohtaja
- tekninen johtaja Vesa Kankkunen
- rehtori Olli Kossila
- varhaiskasvatusjohtaja Kirsi Anttonen
- työllisyyskoordinaattori Sanna Skön → kotoutumisohjaaja Maarit Remes
- lastenhoitaja Titta Kauppinen
- nuoriso- ja hyvinvointikoordinaattori Tarja Himanen, sihteeri
- hyvinvointikoordinaattori Eeva Häkkinen, Etelä-Savon hyvinvointialue → hyvinvointikoordinaattori Terho Korhonen, Etelä-Savon hyvinvointialue

Juvan kunnan merkittävimmät tehtäväkokonaisuudet ovat:

- koulutus ja varhaiskasvatus
- kulttuuri-, kirjasto-, nuoriso- ja liikuntapalvelut
- maankäyttö ja kaavoitus
- vesi- ja jätehuolto, katujen rakentaminen ja ylläpito
- rakennusvalvonta
- liikenne ja joukkoliikenne
- ympäristöpalvelut
- turvallisuus ja varautuminen
- elinkeinopolitiikka
- kotoutuminen
- vaalien järjestäminen ja asukkaiden osallistumismahdollisuuksien edistäminen
- työllisyyspalvelut (siirtyvät 1.1.2025 alkaen uuden työllisyysalueen vastuulle)

Jokaisen kunnan on pystyttävä tarjoamaan perustuslain mukaisesti peruspalvelut erityisesti sivistyspalveluissa:

- kasvatusta- ja opetuspalvelut
- kulttuuri- ja kirjastopalvelut
- liikuntapalvelut sekä
- nuorisopalvelut

Kunnan roolissa näkyy vahvasti hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden sekä kestävä elämäntavan edistämisen merkitys. Keskeistä on mahdollistaa puitteet asukkaiden omatoimiseen hyvinvoinnin ylläpitoon ja edistämiseen.

Juvan kunnan ylläpidettäviä toimintaohjelmia ovat:

- **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma**
- **Varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelmat eri kouluasteissa**
- **Opiskeluhuollon suunnitelmat**
- **Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisemisen suunnitelma**
- **Sivistyslautakunnan alaiset toimintaohjelmat**
- **Nuorisotyön perussuunnitelma**
- **Kulttuurikasvatussuunnitelma**
- **Liikenneturvallisuussuunnitelma**
- **Keskustan yleiskaava ja maankäytön yleissuunnitelmat**
- **Turvallisuussuunnitelma**
- **Kotoutumisohjelma**
- **Markkinointisuunnitelma**
- **Kunnan eri hallinnonalojen toimintaohjeet**

Hyvinvointialue Eloisa on tuottanut 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveyspalvelut

Etelä-Savon hyvinvointialue laatii alueellisen strategian ja -ohjelmat. Suunnitelmassa asetetaan tavoitteita, toimenpiteitä, sisältöjä ja resursseja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirryttyä hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle, korostuu myös kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväkokonaisuus. Jatkossa työ pohjautuu vahvasti kuntien ja hyvinvointialueiden sekä muiden toimijoiden kanssa tekemään yhteistyöhön.

Hyvinvoinnin edistämisen painopisteet vuonna 2024

Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö

Yhteisöllisyys ja osallisuus lisäävät turvallisuuden tunnetta, joka vahvistaa fyysistä, henkistä ja sosiaalista terveyttä, hyvinvointia sekä elämänlaatua. Kaikille kuntalaisille tulee taata turvallinen ympäristö.

Turvallisuuden edistämässä turvallisuuskulttuuri ulotetaan kaikkiin kasvu- ja toimintaympäristöihin, myös kotiin ja vapaa-aikaan. Tapaturmien ja väkivallan ehkäisy on jokaisen asia ja kuuluu niin yksittäiselle kansalaiselle kuin eri toimialojen ammattilaisille ja päättäjillekin. Suunnitelmallisuuden avulla tuetaan alueiden elinvoimaa, rakennetaan paikallista identiteettiä, lisätään elinympäristön turvallisuutta, terveellisyyttä ja esteettömyyttä sekä edistetään asukkaiden hyvinvointia.

Hyvinvoiva ja onnellinen kuntalainen

Kunnan rooli on luoda asukkailleen mahdollisimman hyvät puitteet hyvinvointinsa edistämiseen ja ylläpitoon sekä auttaa erityisesti niitä, jotka eivät itse täysin tähän kykene. Terveellisten elintapojen edistämässä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on myös oleellista.

Juva on aktiivinen yhteisö

Osallisuutta kokeva ihminen pystyy vaikuttamaan omiin ja yhteisiin asioihin. Osallisuus lisää hyvinvointia ja syrjäytyminen on osallisuuden ulkopuolelle jäämistä. Kunnalla on merkittävä rooli paikallisyhteisönä, tosin yhteisöllisyys ei määräydy pelkästään asuinpaikan mukaan.

kuva: Vanhustenviikon näytös: Mielenpähoittajan rakkaustarina / Tarja Himanen

HYTE-yhteistyö Etelä-Savon kuntien välillä

Kuva: Mikkelin vanhusneuvoston vierailu juvalaisten vieraana / Tarja Himanen

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteistyössä muiden kuntien ja hyvinvointialueen kanssa on toteutunut lisäämällä alueellista yhteistyötä, jolla on selkeä pyrkimys vahvistaa kuntien asukkaiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta.
- Etelä-Savon kuntien ja hyvinvointialueen vuosittaiset Hyte-neuvottelut järjestettiin joulukuussa 2024. Neuvotteluihin osallistui Eloisan henkilöstön lisäksi 9 kuntaa ja 3 Etelä-Savon sote-kattojärjestöä.
- Neuvotteluissa aiheina olivat muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueelliset tarpeet, rakenteet ja toimeenpano.

Nostoja kuntanäkökulmasta

Alueellisia ilon aiheita	Alueellisia haasteita	Miten hyte-yhteistyötämme voisi kehittää?
Monipuolinen harrastus- ja liikuntapaikkatarjonta	Päihteet, mielen haasteet, liikkumattomuus, osallisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointikertomusten ja -suunnitelmien aikataulujen ja indikaattoreiden yhtenäistäminen • Hyte-yhdyspintojen määrittely ja visualisointi
Kunta tukee tapahtumia ja järjestöjä	Väestön ikääntyminen	
Eloisan kanssa tehtävä hankeyhteistyö	Lasten ja nuorten kokonaisvaltainen tukeminen	
Perusturvallisuuden tunne suht vahva	Tiedolla johtaminen ja vaikuttavuuden arviointi	
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on resursoitu	Hyte-henkilöresurssin varmistaminen	

Kunnan toiminta hyvinvoinnin edistämisessä

Hyte-kerroin

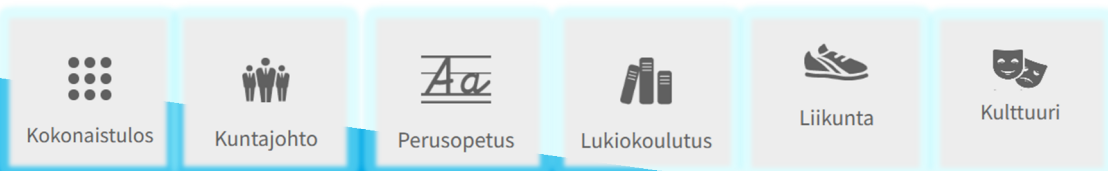
eli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa on määrännyt osan kuntien valtionosuudesta vuodesta 2023 alkaen. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kunnan rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osittain kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Kannustimen avulla halutaan varmistaa kunnan aktiivinen toiminta hyvinvointityössä. Se koostuu 15 toimintaa kuvaavasta prosessi-indikaattorista ja kuudesta toiminnan tulosta kuvaavasta tulosindikaattorista. Hyte-kerroin lasketaan aina suhteessa muihin kuntiin.

Hyte-kertoimen ja sen pisteytyksen perusteella **Juva sai vuonna 2024 valtionosuutta 111 900 €** (vuonna 2023 Hyte-kerroin oli 98049 €).

TEAvisari

tuo esille kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Palvelu tukee kuntien ja alueiden terveydenedistämistyön suunnittelua ja johtamista. Perusajatuksena on, että toimiakseen laadukkaasti ja tehokkaasti kunnan on huomioitava kaikki toimintaa kuvaavat näkökulmat.

Vuonna 2024 Juvan kunnan kokonaistulos kuntalaisten terveyden edistämiseksi oli **74/100 pistettä**. Kunnan saama pistemäärä on noussut vuosittain viimeisen neljän vuoden aikana. Etelä-Savon pienten kuntien keskuudessa Juvan saama pistemäärä on parhain (Etelä-Savon maakunnan keskiarvo oli 66/100 pistettä ja koko maan keskiarvo oli 70/100 pistettä).

Kunta	Hyte-kerroin €-osuus 2023	Hyte-kerroin €-osuus 2024
Enonkoski	20 500 € 15,4 € / asukas	22 500 € 16,5 € / asukas
Hirvensalmi	34 600 € 16,7 € / asukas	34 100 € 16 € / asukas
Juva	98 000 € 17,1 € / asukas	111 900 € 18,9 € / asukas
Kangasniemi	78 500 € 15,4 € / asukas	80 800 € 15,3 € / asukas
Mikkeli	1 013 600 € 19,7 € / asukas	998 900 € 18,6 € / asukas
Mäntyharju	110 800 € 20,1 € / asukas	131 100 € 17,9 € / asukas
Pertunmaa	22 200 € 14 € / asukas	-
Pieksämäki	335 800 € 19,8 € / asukas	363 700 € 20,6 € / asukas
Puumala	32 300 € 15,4 € / asukas	33 900 € 15,5 € / asukas
Rantasalmi	56 100 € 17,1 € / asukas	69 500 € 20,4 € / asukas
Savonlinna	546 700 € 17,2 € / asukas	579 200 € 17,6 € / asukas
Sulkava	31 100 € 13,2 € / asukas	38 500 € 15,7 € / asukas
Kaikki kunnat yht.	2 380 200 €	2 464 100 €

Kunnan HYTE-kerroin prosessi-indikaattoreiden näkökulmasta

Kuntajohto:

- Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista: **100 (2024)**
- Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista: **100 (2024)**
- Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen: **100 (2024)**
- Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä: **100 (2024)**
- Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja/foorumia: **100 (2024)**

Peruskoulut:

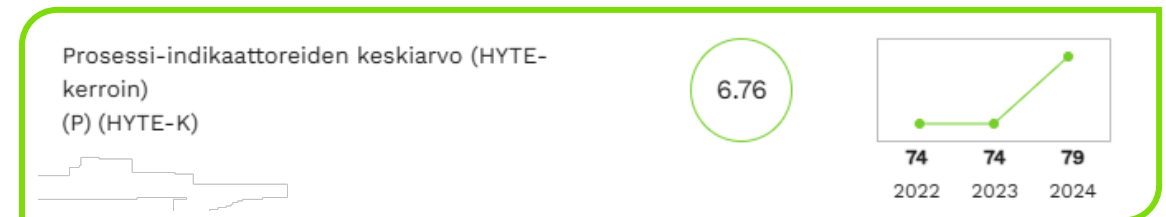
- Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus: **100 (2024)**
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koulussa: **100 (2024)**
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit: **84 (2024)**
- Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä: **0 (2024)**

Liikunta:

- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa: **100 (2024)**
- Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen: **0 (2024)**
- Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille: **100 (2024)**
- Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin: **100 (2024)**
- Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä: **100 (2024)**

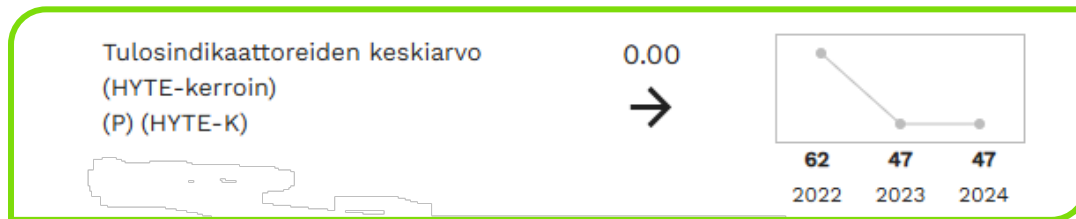
Kulttuuri:

- Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä: **0 (2024)**

Kunnan HYTE-kerroin tulosindikaattoreiden näkökulmasta

- Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % osuus 8. ja 9. luokan oppilaista: **27,7 (2023)**
- Ylipaino, % osuus 8. ja 9. luokan oppilaista: **23,1 (2023)**
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä: **5,9 (2023)**
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä: **0,5 (2023)**
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä: **9 (2023)**
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön: **261,2 (2023)**

Kuva: Kulttuurietkot kirjastolla / Johanna Kuusisto

Kuvaaja: Riku Munnukka

Meidän Juva – onnellisten yhteisö vuonna 2024

Taulukko hyvinvoinnin edistämisestä

Asuminen, ympäristö ja luonto /kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
A	Edistämme asukkaiden luonnosta saatavia hyvinvointivaikutuksia ylläpitämällä ja rakentamalla viheralueita, puistoja ja reittejä.	Tekninen ja sivistyspalvelut
A	Kehitetään ja otetaan käyttöön toimintamalleja, joilla edistetään luonnon hyvinvointivaikutuksia.	Tekninen ja sivistyspalvelut
B	Maankäytön suunnittelulla ja linjauksilla huolehdimme asumisen monipuolisista mahdollisuuksista ja hyvän elämän olosuhteiden mahdollistamisesta kaikille.	Tekninen
C	Tunnistetaan yleisesti esteettömyyttä edistävät ja estävät tekijät yhteistyössä neuvostojen ja kokemusasiantuntijoiden kanssa.	Tekninen ja sivistyspalvelut

A:

- Seikkaillen Saimaalle –hankkeen avulla rakennetaan Juvan matkailuliiketoiminnan toimintaympäristöä ja siihen liittyviä palveluita. Toimenpiteet tapahtuvat luonto- ja aktiviteettimatkailun, esteettömyyden ja saavutettavuuden näkökulmasta.
- Kesän 2025 aikana avataan uusi, esteetön tarinapolku Heponiemeeseen. Lisäksi kaksi esteettömäksi remontoitua laavua avataan käyttöön. Laavut ovat Aaronlaavu ja Haravaniemen laavu.
- Seikkaillen Saimaalle –hankkeessa tuotetaan myös Riemiön maisemiin uusi monikäyttöreitti kävelyy, maastajuoksuun ja maastopyöräilyyn sekä yhdistetään Hiidenpolkujen retkeilyreitti Koikkalan ja Siikakosken kyläkeskuksiin. Myös pyöräilyreittejä on kehitetty ja luontopolkuja uudistettu.
- Luonnon hyvinvointivaikutuksia tukevia toimintamalleja haetun hankerahoituksen turvin.

B:

- Sopenrannan kaavoitus monipuolistaa juvalaisten asumisen mahdollisuuksia.
- Maanomistajien toivomia käyttötarkoituksen muutoksia on tehty (mm. vapaa-ajan asuntojen muuttaminen kokovuotiseen käyttöön)

C:

- Järjestettiin yhdistetty esteettömyyskävely (Juvantien varrella) ja turvallisuuskatsaus Partalan kuninkaankartanon ja Partalan museoalueen tiloihin yhteistyössä Liikenneturvan kanssa.
- Uudiskohteissa on käytetty apuna esteettömän näkökulman asiantuntijoita. Seikkaillen Saimaalle-hankekohteissa apuna on ollut virallisen esteettömyysasiantuntijan lisäksi vanhus- ja vammaisneuvoston jäseniä.

Turvallisuus /kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
D	Varautumissuunnitelman päivittäminen – tiedotetaan turvallisuutta edistävästä toimenpiteistä, osallistutaan turvallisuutta edistäviin kampanjoihin ja tapahtumiin.	Yleishallinto
D	Liikenneturvallisuuden edistäminen poikkihallinnollisesti.	Tekninen ja sivistyspalvelut
D	Turvallisemman tilan periaatteet- ohjelman käyttöönotto	Sivistyspalvelut
D	Häirinnän, kiusaamisen ja väkivallan ehkäisemisen suunnitelma	Sivistyspalvelut

D:

- Osallistuttu Etelä-Savon valmiusfoorumin ja valmiusjohtoryhmän toimintaan sekä Savo24 valmiusharjoitukseen ja DVV:n Taisto kyberturvallisuusharjoitukseen.
- Valmisteltu häiriötilannekeskus-konseptia yhdessä pelastuslaitoksen kanssa.
- Kirjastolla järjestettiin kaikille kuntalaisille avoin varautumispäivän luento.
- Toteutettiin koulun aloituksen yhteydessä suojatietapahtuma.
- Uudet koulukuljetusperiaatteet hyväksyttiin sivistyslautakunnassa.
- Uuden koulukuljetussopimuksen aluksi järjestettiin koulukuljettajien ja yrittäjien koulutustilaisuus yhteistyössä Liikenneturvan kanssa.
- Turvallisemman tilan periaatteiden jalkauttaminen käytäntöön.
- Häirinnän, kiusaamisen ja väkivallan ehkäisemisen suunnitelma toteutetaan monella eri tasolla ja sitä ajantasaistetaan vuoden 2025 aikana.

Oppiminen ja kasvu ihmisenä / kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
A	Oppimisen ja kasvun mahdollisuuksien kehittäminen yhteistyössä toimijoiden kanssa.	Sivistyspalvelut
A	Juvalaisilla vieraskielisillä tulisi olla mahdollisuus opiskella ja kehittää osaamistaan	Sivistyspalvelut
A	Kansalaisopistotoiminnan kehittäminen yhdessä kunnassa olevien muiden toimijoiden kanssa	Sivistyspalvelut
A	Etsivä nuorisotyön palveluiden kehittäminen	Sivistyspalvelut
A	Sitouttava koulu yhteisö ja poissaolomalli	Sivistyspalvelut
B	Sähköisen perhekeskuksen käyttöönotto ja siitä tiedottaminen.	Sivistyspalvelut

A:

- Oppimisen ja kasvun tukemista on kehitetty kuntakohtaisesti mm. kirjaston kanssa tehtävän Lukemisen löytöretki-hankkeen sekä Kohdataan ja Ohjataan –koulunuorisotyöhankkeen aula.
- Vaativan erityisen tuen, ennaltaehkäisevien toimintamallien ja varhaisen tuen mallia kehitettiin Etelä-Savon kuntien kesken.
- Alueellinen Etelä-Savon Yhteisellä koulutiellä –hanke keskittyy kouluun kiinnittymisen ja poissaolojen ennaltaehkäisyn kehittämiseen.
- Varhaiskasvatuksen saama erityisavustus Digitaalisen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönottoon (OKM:n hankeavustus)
- Lukiotutor-toimintaa kehitettiin seudullisesti kansainvälisten FF-opiskelijoiden oppimisen tukemiseen.
- Järvi-Saimaan kansalaisopisto järjesti suomen kielen kurssin keväällä ja syksyllä 2024.
- Etsivän nuorisotyön järjestämiin ryhmätoimintoihin on lisätty teemallisia sisältöjä. Lisäksi aloitettiin PopUp-vierailut toisella asteella.
- Etelä-Savon alueellinen sitouttava koulu yhteisö ja poissaolomalli hyväksyttiin opetuksen järjestäjien kesken joulukuussa 2024 ja käsitellään sivistyslautakunnassa maaliskuussa 2025.

B:

- Sähköisen perhekeskuksen tarkoituksena on koota yhteen lapsiperheille tarkoitettuja palveluita. Sen toiminnasta on tiedotettu kuntalaisia aktiivisesti varhaiskasvatuksen Daisy-järjestelmässä, esi- ja perusopetuksen Wilma-järjestelmässä sekä kunnan omissa tiedotuskanavissa.

Oppiminen ja kasvu ihmisenä sekä sujuva arki / kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
C	Selvitetään kunnan mahdollistamien harrastustilojen saavutettavuutta ja tilojen käytön periaatteita.	Sivistyspalvelut
C	Harrastusmahdollisuuksia esitellään ja tarjotaan vuosittain? Harrastusviikko ja harrastamisen Juvan malli	Sivistyspalvelut
D	Työllisyyden edistäminen	TE-palvelut
E	Tehdään näkyväksi käytävissä olevat tukimuodot ja etuudet. Maksuttomien toimintojen näkyväksi tekeminen.	Yleishallinto ja Sivistyspalvelut
F	Ulkomaalaistaustaisille juvalaisille tarjotaan neuvonta- ja ohjauspalveluja, sekä tietoa liikunta- ja muista harrastusmahdollisuuksista.	Yleishallinto ja Sivistyspalvelut
F	Maahanmuuttaneiden kotoutumista tuetaan ystäväperhetoiminnan ja järjestötoiminnan kautta?	Yleishallinto ja Sivistyspalvelut

C:

- Juvan kunta on ottanut käyttöön sähköisen Timple-ajanvarausjärjestelmän. Harrastustilojen käytön periaatteita tarkennetaan vuoden 2025 aikana.
- Harrastamisen Juvan malli sekä kerhotoiminnan kehittämisen hanke esittelee ja tarjoaa eri harrastustoimintoja vuosittain vaihtuvilla kerhoilla.
- Mini-nuokkarin toiminnoissa järjestetään kuukausittain erilaisia teemoja, jotka tutustuttavat lapsia erilaisiin harrastuksiin.

D:

- Mikkelin seudun työvoimapalvelualueen toimintaa on valmisteltu ohjausryhmässä ja Mikkelin työllisyyslautakunnassa.

E:

- Opetushallituksen myöntämää opintoseteliavustusta on käytetty Järvi-Saimaan kansalaisopistossa korvaamaan tai alentamaan opiskelijoiden kurssimaksuja. Avustusta ovat saaneet esimerkiksi työttömät, eläkkeellä olevat ja maahanmuuttajat.
- APIP-toiminnan maksuista on mahdollista anoa huojennusta tai vapautusta siihen tarkoitettulla lomakkeella.

F:

- Kuntaan on palkattu kotoutumisohjaaja, jonka tehtäviin kuuluu mm. ulkomaalaistaustaisten juvalaisten neuvonta- ja ohjauspalvelu yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Yhteistyössä järjestöjen kanssa on osallistuttu mm. perheiden ulkoilupäivän ja harrastekerhojen järjestämiseen sekä tuettu kotoutujien omaa kulttuuria, kuten kuoro- ja ystäväkuntatoimintaa.
- Järjestettiin yhteistyössä kotoutumis- ja nuorisopalveluiden sekä Joutuin, juutuin ja juurruin Juvalle -hankkeen kanssa teehetki kansainvälisille Finest Future-opiskelijoille Sampolassa sekä nuorten pikkujoulut.

Kulttuurihyvinvointi ja kirjasto / kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
G	Kirjastolla on monipuolinen ja uudistuva kokoelma. Kirjasto on turvallinen tila ja tarjoaa maksuttomia kohtaamis- ja harrastetiloja kuntalaisille. Kirjasto edistää aktiivista kansalaisuutta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.	Sivistyspalvelut, järjestöt
G	Kulttuurikasvatussuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet	Sivistyspalvelut
G	Monipuolistetaan kunnan tilojen käyttöä. Ylläpidetään paikallista kulttuuriperintöä ja museoalueita.	Sivistyspalvelut

G:

- Juvan kirjasto oli avoinna vuonna 2024 yhteensä 2893 h, joista henkilökunta oli paikalla 2492 h. Näistä tunneista henkilökunta oli paikalla, mutta ei palvelemissa 206 h. Fyysisiä käyntejä kirjastoon ja kirjastoauto Jassoon oli yhteensä 68 649 kävijää. Verkkokäyntejä oli yhteensä 28 450. Celian asiakkaita oli 158.
- Juvan kirjaston kokoelmaan kuuluu 70 622 nidettä ja 8 758 äänitettä tai muuta aineistoa. Kokonaislainausten määrä oli 105 465. Kirjasto toteutti yhteistyössä koulun ja nuorisopalveluiden kanssa koululaisten aamuparkkia arkipäivisin. Kirjasto järjesti vuoden aikana 119 tapahtumaa, joista 103 kirjasto oli päävastuullinen järjestäjä, joihin osallistui 2071 ihmistä.
- Kulttuurikasvatussuunnitelma otettiin käyttöön vuonna 2022, jossa on jokaiselle vuosiluokalle oman tasoinen kirjasto- sekä kulttuurisisältö. Sisältöjä on kehitetty edelleen ja ne ovat toteutuneet. Kirjastopolku hankkeen kautta kehitettiin kirjastosisältöjä syyskuun 2024 loppuun saakka. Kirjaston käyttökoulutuksia alle 18-vuotiaille oli 53 erillistä kertaa.
- Päiväkotien eteiseen on tuotu lukemista lapsille. Vanhemmat saavat lainata kirjoja koteihin.
- Kunnantalon kokoushuoneessa on kokoontunut suomen kielen kerho ja ukrainalaisten kuoro.

Kulttuurihyvinvointi ja kirjasto / kaikenikäiset

H	Edistämme taiteen ja kulttuurin yhdenvertaista saata- vuutta tuottamalla matalan kynnyksen lähikulttuuripalve- luja, harrastusmahdollisuuksia sekä tapahtumia.	Sivistyspalvelut
H	Otamme asiakkaat mukaan suunnittelemaan kulttuuripal- veluja ja niiden tuottamista.	Sivistyspalvelut
H	Mahdollistetaan monipuo- linen elokuvatoiminta eri kohderyhmät huomioiden.	Sivistyspalvelut

H:

- Kirjasto järjesti alle 18-vuotiaille ja perheille suunnattuja tapahtumia: satutunteja ja tarinatuokioita, lukukoiria, kirjailijavierailuita yhteensä 25 kertaa.
- Kirjasto järjesti omana toimintanaan monenlaisia säännöllisiä hyvinvointia tukevia tapahtumia, maksuttomia matalankynnyksen palveluita. Säännöllisesti järjestettiin lukupiiri (8), runopiiri (8), novellikoukku yhteistyössä käsityöläisten kanssa (14) ja karaokea (10) kirjaston omana toimintana. Lisäksi oli Tapani Kiminkisen luento, dna-projektin esittelyä (2), kirjailijavierailuita (2), muistelukahvit, puutarhailta, eläintenpelastusilta, kirvespeli-ilta. Teatteriryhmä Irttonaisten Havaintoja kissoista ja ihan vähän koirista 2 kertaa.
Gottlund-runokilpailun yhteydessä kaikille avoin kirjoittajakurssi
Kulttuurietkot joulukadun avajaisia ennen tarjosivat maksuttomia työpajoja kaikenikäisille. Kirjastolla oli 12 eri näyttelyä vuoden aikana.
Lapsille ja nuorille suunnattuja pelikeskiviikkoja järjestettiin Workpilots-raham kautta koko kesäloman ajan kerran viikossa (9 kertaa). Lapsille järjestettiin pehmolelujen yö, Kypäläjuhla, Taikuri -työpaja ja Musiikkiopiston lastenkonsertti. Kansalaisopiston rehtori esitteli näyttelyä ja piti työpajaa 5 eri kertaa. Digilaitteiden neuvontaa tehdään ilman ajanvarausta, erikseen järjestettiin vanhustenviikon Seniorsurf.
- Gottlund -runokilpailuun osallistui vuonna 2024 116 osallistujaa. Runokilpailun julkistukseen Partalan Kuninkaankartanossa osallistui 25 ihmistä. Gottlund -viikko järjestettiin jälleen heinäkuun ensimmäisenä viikkona. Gottlund- viikko piti sisällään Gottlund-multipersoona luennon, avoimet ovet museolla ja perheille ohjelmaa, Gottlundin laulut – yhteislaulutilaisuuden, opastetuh Sepittäjän Kierroksen pannukahveineen, Maria Kalaniemen konsertit ja Metsäkirkon.
- Lumovoimaa kulttuurista –hanke, järjestöjen sekä senioreiden Kumppanuuspöydät ja erilaiset asiakaskyselyt ovat tarjonneet mahdollisuuksia tulla suunnittelemaan kulttuuri- ja muiden vapaa-aikapalveluiden tarjontaa ja toimintoja.
- Nuoret ovat päässeet toimimaan aktiivisesti elokuvatoiminnan eri työtehtävien parissa. Viikoittaisten elokuvanäytösten lisäksi on tarjottu tilausnäytöksiä. Elokuvien valinnoissa on huomioitu kuntalaisten ikä, toiveet ja kiinnostuksen kohteet.

Fyysinen terveys ja muut elintavat / kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
A	Toteutetaan väestötason vaikuttamistyötä yhdessä yhdistysten ja järjestöjen kanssa (kampanjat, tapahtumat, tietoisuuskampanjat, luennot jne.)	Sivistyspalvelut ja Yleishallinto
A	Otetaan käyttöön liikuntavälitunnit – Liikunta painopistealueena	Sivistyspalvelut
B	Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön ohjelman laatiminen, joka pitää sisällään myös suunnitelman lähisuhde-/perheväkivallan ehkäisystä.	Sivistyspalvelut ja Eloisa
C	Elintapaohjauksella on selkeä rakenne ja toimintamalli.	Sivistyspalvelut ja Eloisa

A:

- Joutuin, juutuin ja juurruin Juvalle -hankkeen tavoitteena on kasvattaa kuntaan muuttavien määrää, parantaa osajien saatavuutta ja lisätä kunnan elinvoimaa. Hankkeessa luodaan palvelupolku uusille asukkaille, toteutetaan kampanja uusien asukkaiden houkuttelemiseksi ja integroidaan muuttajia paikallisiin yhdistyksiin, seuroihin ja yhteisöihin.
- Aloitettiin Kylässä-kiertue, jonka tarkoituksena on lisätä kylien näkyvyyttä ja tunnettavuutta. Kylien näkyvyyttä lisätään kunnan omilla nettisivuilla.
- Vapaa-aikapalveluiden kumppanuuspöytien sekä liikuntajärjestöjen yhteistapaamisten järjestäminen toteutettiin yhteistyössä eri toimijoiden ja hankkeiden kanssa.
- Liikunta oli opetuksen järjestäjän painopistealueena lukuvuonna 2023-24. Siihen kuului myös liikuntavälitunnit. Toiminta jatkuu Liikuhankkeella (liikkuva koulu) lukuvuonna 2024-25.

B:

- Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön ohjelma sekä suunnitelma lähisuhde-/perheväkivallan ehkäisystä tulevat olemaan esillä osana alueellista hyvinvointisuunnitelmaa 2026-2029.

C:

- Käynnistettiin Elintapaohjauksen kuntakohtainen toimintamalli pilottikokeiluna Vanhus- ja vammaisneuvoston toimesta. Toiminta jatkuu keväälle 2025.

Fyysinen terveys ja muut elintavat / kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
D	Kattava ja monipuolinen jalankulun, pyöräilyn ja ulkoilun verkosto.	Tekniset palvelut ja Sivistyspalvelut
D	Matalan kynnyksen liikuntaryhmät yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sampolan markkinointi!	Sivistyspalvelut
D	Liikuntaneuvontaa tarjotaan kuntalaisille.	Sivistyspalvelut
D	Liikkuva koulu ja liikunta painopistealueena	Sivistyspalvelut
E	Vahvistetaan mielenterveyden edistämiseen liittyvää osaamista yhteistyössä eri tahojen kanssa.	Sivistyspalvelut (hyvinvointityöryhmä) Työterveys Etelä-Savon HA (opiskeluhoito)

D:

- Pyöräilyverkoston reittikarttoja on päivitetty yhteistyössä Mikkelin kaupungin, Sulkavan kunnan ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.
- Juvan pyöräily- ja matkailukartta julkaistiin 03/2024, Saimaan Luonterin ja Vanhan vitosen pyöräily- ja melontakartta päivitetään keväällä 2025. Melonta- ja pyöräilyreitti Oravareitin kartta uudistettiin kevätkaudelle 2024.
- Juvan luontopolkuja ja retkeilyreittejä on kehitetty viime vuosina ja työ jatkuu. Ylläpidossa on vuonna 2025 viisi reittiä ja uudet kohteet (2 x yhdysreitit ja monikäyttöreitti) valmistuvat vuonna 2026.
- Kohteita ylläpidetään aktiivisesti, jotta niiden käyttö olisi turvallista ja käyttökokemus olisi laadukas ja monipuolinen: kun reitti tai luontopolku koetaan turvallisena, eikä eksymisvaaraa ole opasteiden ollessa kunnossa ja ajan tasalla, luontokokemus avautuu syvemmin ja samalla luontoliikunnasta saatavat terveyshyödyt kasvavat.
- Järvi-Saimaan kansalaisopisto ja Etelä-Savon Liikunta ry (ESLi) järjestivät syksyllä 2024 yhteistyössä Tanssin taikaa ja tasapainoa senioreille sekä Pyörätuolianssi tutuksi -kurssit. Molemmat kurssit jatkuvat keväällä 2025.

E:

- Hyvinvoinnin johtamisen kokonaisuus (BootCamp) kunnan esihenkilöille antaa valmiuksia henkilöstön mielenterveyden ja työhyvinvoinnin edistämiseen. Jokaisen työyksikön yhteisöllisyyteen, työhyvinvoinnin lisäämiseen sekä työntekijöiden palautumiseen kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota (Työhyvinvoinnin portaat).
- Toivotaan hyvinvointialueelta vahvempaa mielenterveyden edistämiseen liittyvää tukea ja osaamista.

Osallisuus ja vaikuttaminen / kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
A	Kehitetään erilaisia osallistumisen ja vuorovaikutuksen mahdollisuuksia ja kohtaamispaikkatoimintaa kaikenikäisille.	Sivistyspalvelut, järjestöt ja yhdistykset
A	Ollaan mukana mahdollistamassa yhdistysten ja järjestöjen toiminnan kehittämistä	Sivistyspalvelut, järjestöt ja yhdistykset
A	Neuvostojen vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen työryhmissä, päätöksenteossa.	Sivistyspalvelut, järjestöt ja yhdistykset
A	Yhteisötoimintaa tehdään näkyväksi asukkaille.	Sivistyspalvelut, järjestöt ja yhdistykset

A:

- Kunta on tukenut järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden toimijoiden toimintaedellytyksiä jakamalla avustuksia yhteensä 92 549 € (2024).
- Joutuin, juutuin ja juurruin Juvalla –hanke loi kontakteja paikallisten yhdistysten, yritysten ja toimijoiden yhteistyölle. Lisäksi Kylässä –kiertueella olivat aktiivisesti mukana kunnassa toimivat yhdistykset sekä muut Juvalla toimivat hankkeet.
- Järjestetty vapaamuotoista kaikille avointa kielikahvilatoimintaa kirjaston tiloissa yhteistyössä eri toimijoiden ja yksittäisten henkilöiden vetämänä (yhteensä 8 kertaa).
- Avoin perheryhmätoiminta on antanut lapsiperheille vertaistukea.
- Järjestettiin koulutuskokonaisuus Lapset puheeksi –menetelmästä.
- Lasten parlamentti kokoontui keskustelemaan lapsille tärkeistä aiheista. Lasten parlamentti pääsi kuulemaan kunnan päätöksenteon rakenteista ja heiltä kerättiin kehittämisideoita, palautetta sekä muita ajatuksia jaettavaksi kunnan johdolle.
- Nuorisovaltuuston jäsenet ovat aktiivisia ja kiinnostuneita osallistumaan kunnan päätöksentekoon. NuVa myös käynnisti kansainvälisen nuorisotyön hankkeen yhteistyössä Mäntyharjun kanssa. Varsinainen ulkomaille suuntautuva ryhmävaihto (Puolan ja Kroatian kanssa) tapahtuu vuoden 2025 aikana.
- Vanhus- ja vammaisneuvosto järjesti aktiivisesti useita tapahtumia vanhustenviikolla sekä senioreiden kumppanuuspöydän.
- Lähellä.fi –verkoportaali tuo kunnan alueella toimivat yhdistykset ja toimijat sekä niiden tapahtumat kuntalaisten tietoisuuteen. Lähellä.fi –sivulta siirtyy tiedot kansalliseen palvelutietovarantoon ja hyvinvointialueen palvelutarjottimelle.

Osallisuus ja vaikuttaminen / kaikenikäiset

	Toimenpide	Vastuutaho
B	Väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen tukeminen kaikille kuntalaisille suunnattujen tapahtumien ja kohtaamispaikkojen kautta.	Sivistyspalvelut, Yleishallinto
C	Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelman laatiminen	Varhaiskasvatus
D	Tunnistetaan yksinäisyyden taustalla olevia tekijöitä eri ikäisillä. Kootaan ja tehdään näkyväksi eri tahojen yksinäisyyttä lievittäviä keinoja ja toimintoja, sekä hyviä käytäntöjä. Kehitetään tarvittaessa myös uusia.	Yleishallinto, Sivistyspalvelut

B:

- Kuntalaisille suunnattuja tapahtumia ja kohtaamisen paikkoja on järjestetty vuoden aikana mm. vapaa-aikapalveluiden, matkailun, elinvoimatyöryhmän sekä eri hankkeiden avulla.
- Käynnistettiin kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen (kuntalaisten olohuone).

C:

- Varhaiskasvatuksen toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on kirjoitettu suunnitelma henkilöstön käyttöön. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta on selvitetty havainnointi- ja osallistavilla menetelmillä yksiköissä. Loppuvuodesta on ollut kehittämiskohteita, -tavoitteita ja -toimenpiteitä, jotka ovat konkretisoituneet leikkiympäristön muutoksina sekä pedagogisina ja ammatillisina keskusteluina tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

D:

- Joutuin, juutuin, juurruin Juvalle -hankkeen sekä kumppanuuspöytien avulla kerättävää tietoa hyödynnetään vuoden 2025 toimintojen suunnitussa ja toteutuksessa.
- Hyviä käytänteitä, joita on kehitetty vuoden 2024 aikana jalkautetaan vuoden 2025 puolella käytäntöön.